

Rada Powiatu Gliwickiego
ul. Zygmunta Starego 17
44-100 Gliwice

PETYCJA
w sprawie zwiększenia świadomości prawnej dotyczącej transplantacji
wśród lokalnej społeczności

Działając na podstawie Ustawy o petycjach z dnia 11 lipca 2014 roku (Dz. U. 2018 poz. 870) wnoszę petycję w sprawie zwiększenia świadomości prawnej dotyczącej transplantacji wśród lokalnej społeczności. Proszę o zamieszczenie informacji na temat obecnego stanu prawnego w Polsce regulującego pobieranie komórek, tkanek i narządów od zmarłych osób w celu ich przeszczepienia na stronie internetowej urzędu i/lub w innych lokalnych środkach masowego przekazu.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, jeżeli osoba za życia nie wyrazi sprzeciwu na pobranie po śmierci swoich narządów, to domniemywa się, że wyraża na to zgodę.

Sprzeciw można wnieść poprzez wpis w Centralnym Rejestrze Sprzeciwów, w formie pisemnego oświadczenia własnoręcznie podpisanego i noszonego przy sobie lub ustnej deklaracji, złożonej w obecności co najmniej dwóch świadków.

Rozmowa personelu medycznego z osobami najbliższymi zmarłego ma na celu ustalenie jego stanowiska na temat pośmiertnego dawstwa narządów. Prawo nie daje uprawnień rodzinie do decydowania o pobieraniu bądź niepobieraniu cudzych komórek, tkanek i narządów w celu ich przeszczepienia innej osobie. Każdy z nas jest potencjalnym dawcą narządów, dopóki sam za życia nie wyrazi sprzeciwu.

W 2021 roku w Polsce najmłodszy dawca miał 1,5 roku, a najstarszy miał 79 lat. W województwie śląskim 61 osób pośmiertnie podarowało komuś swoje narządy. Na wspomnianym obszarze było 16 szpitali aktywnych w programie pozyskiwania narządów od zmarłych na 38 szpitali z potencjałem dawstwa (Poltransplant Biuletyn Informacyjny 2022, s.10, 11, 16). Na dzień 31 grudnia 2022 roku na przeszczepienie narządu oczekiwało 1856 osób (Statystyka prowadzona przez Centrum Organizacyjno-Koordynacyjnego ds. Transplantacji „Poltransplant” w 2022 roku).

Pobrania komórek, tkanek lub narządów ze zwłok ludzkich w celu ich przeszczepienia lub pobrania komórek lub tkanek w celu ich zastosowania u ludzi można dokonać, jeżeli osoba zmarła nie wyraziła za życia sprzeciwu. - brzmi przepis art. 5 ust. 1 Ustawy z dnia 1 lipca 2005 r. o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów (Dz. U. 2020 poz. 2134).

Uzasadnienie

W Polsce panuje przekonanie, że to rodzina decyduje o przeszczepieniu narządów zmarłego krewnego, co nie znajduje potwierdzenia w treści obowiązujących przepisów polskiego prawa. Niekiedy tylko osoba bliska zmarłego informuje personel medyczny o tym, czy zmarły wyraził za życia sprzeciw na pośmiertne pobranie jego narządów.

Wielu obywateli jest przekonanych, że trzeba podpisać specjalne oświadczenie woli lub zarejestrować się w jakiejś bazie danych w celu wyrażenia zgody na pośmiertne oddanie narządów. Prawda jest taka, że nie ma w Polsce oficjalnego rejestru „zgody” (jest tylko Centralny Rejestr Sprzeciwów), gdyż każdy z nas jest mimowolnie dawcą narządów, dopóki nie wyrazi sprzeciwu.

Potrzeba transplantacji może dotknąć każdego z nas. Każdy mieszkaniec naszego kraju powinien być świadomy tego, jak temat transplantacji wygląda pod względem polskiego prawa. Powinniśmy zachęcić go do poinformowania rodziny o swojej woli na temat ewentualnego pośmiertnego oddania narządów, by uniknąć w przyszłości potrzeby domniemywania czyjeś woli w przypadku niespodziewanej śmierci.

Według badań Centrum Badania Opinii Społecznej z 2016 roku 75% Polaków nie rozmawiało ze swoimi bliskimi na temat ewentualnego przeszczepienia narządów. Niestety tylko 20% badanych osób wie, że w Polsce wystarczy brak sprzeciwu za życia, aby zostać pośmiertnie dawcą narządów (CBOS (2016). *Postawy wobec transplantacji narządów*, s. 4, 12-13).

Możemy być dumni z tego, że to właśnie na terenie województwa śląskiego zespół prof. Zbigniewa Religi przeprowadził pierwszą w Polsce udaną transplantację serca.

Przedstawione informacje mają charakter informacyjny. Nikogo nie zmuszają do zmiany swojego światopoglądu. Decyzja o (nie)oddaniu po śmierci swoich narządów należy do każdego z nas. Poinformujmy bliskich o swojej decyzji! Jakakolwiek ona by nie była. Pośmiertne oddanie narządów jest ostatnim, najcenniejszym darem, jaki człowiek może ofiarować drugiemu człowiekowi.

Nie wyrażam zgody na ujawnienie moich danych osobowych na stronie internetowej.

Z wyrazami szacunku